

Basala hygienrutiner och klädregler

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)
[Bakgrund](#)
[Händer och underarmar](#)
[Hår](#)
[Arbetsdräkt](#)
[Handhygien](#)
[Handskar](#)

[Skyddskläder](#)
[Stänkskydd för ansikte](#)
[Punktdeinfektion](#)
[Patienter](#)
[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Förebygga direkt och indirekt kontaktsmitta, samt att motverka att patientens egna mikroorganismer överförs från en plats på kroppen till en annan, för att på detta sätt förebygga vårdrelaterade infektioner.

Bakgrund

Basala hygienrutiner och klädregler ska tillämpas vid all undersökning, behandling, vård, omsorg eller annan fysisk direktkontakt med patienter för att begränsa risken för vårdrelaterade infektioner. Denna vårdriktlinje baseras på Socialstyrelsens föreskrift, SOSFS 2015:10, om basal hygien i vård och omsorg samt Vårdhandboken.

Händer och underarmar

- Ringar, armband, klockor, bandage, stödskenor, lösärmar eller motsvarande ska inte användas vid vård- eller omsorgsarbete.
- Personer med eksem eller sår på händer, underarmar eller armbågar får inte delta i vårdnära arbete, då detta förhindrar korrekt handdesinfektion.
- Naglarna ska vara kortklippta och fria från konstgjort material.

Hår

Håret ska vara kort, eller uppsatt om det är längre än axellångt och riskerar att hänga ner. Skägg ska vara uppfäst.

Arbetsdräkt

All personal ska använda kortärmade arbetskläder i det patientnära vårdarbetet.

Arbetsklädernas ärmar ska vara så korta att de slutar ovanför armbågen.

Med patientnära vårdarbete menas undersökning, behandling, vård, omsorg eller annan fysisk direktkontakt med patienten. Arbetsdräkten ska bytas dagligen eller vid behov oftare och ska tvättas vid centralt tvätteri (se Textilhandboken SIS-TR 11:2011).

Vårdpersonal med endast samtalsterapeutisk verksamhet i icke patientnära vård, t.ex. kuratorer och psykologer behöver endast följa klädreglementet då de behandlar/besöker patient i slutenvårdsverksamhet, såsom t.ex. då patienten är inneliggande på vårdavdelning.

Inom all hälso- och sjukvård i Region Halland ska arbetskläderna tillhandahållas av arbetsgivaren och får bara bäras i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser, får de dock även bäras vid färd mellan dessa. Arbetsgivaren ansvarar för tvätt av arbetskläder. Det är inte tillåtet att tvätta arbetskläder på enheten eller hemma. Genom att bära kortärmade arbetskläder minskar risken för smittspridning. Det blir också lättare att desinfektera händer och underarmar.

Långärmad kofta eller läkarrock ska inte användas i vårdnära arbete. Det är inte tillåtet att bära ett långärmat plagg med uppkavlade ärmar under arbetskläderna.

Långa ärmar som kavlas upp kan glida ner.

Används exempelvis långärmad rock eller värmeväst som värmeplagg vid t.ex. administrativt arbete eller vid rast ska den vara personbunden och bytas då den blivit förorenad dock minst en gång i veckan.

Privata kläder får inte användas. Undantag är t.ex. underkläder, strumpor och kortärmad undertröja.

Arbetskläder för medarbetarna består av:

Kortärmad blus, tröja eller klänning samt byxa

Huvudduk för de som önskar

På opererande enheter ställs särskilda hygienkrav på arbetsdräkten (för Hallands sjukhus, se Specialarbetsdräkt för högre enheter (operations- och steriltekniska enheter))

Handhygien

Alltid handdesinfektion både före och efter kontakt med patienten och patientens närmiljö, före rent och efter smutsigt arbete, oavsett om Du har använt handskar eller ej.

Händerna ska dessutom tvättas med flytande tvål och vatten om händerna är kännbart eller är synligt smutsiga, samt efter vård av patient med diarré och/eller kräkning. Efter handtvätt ska händerna torkas torra och därefter desinfekteras.

Handskar

Engångs skyddshandskar används vid kontakt eller risk för kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material, till exempel blod, urin, avföring, kräkning eller sekret och ska bytas efter varje avslutat moment. Händerna ska desinfekteras före (innan skyddshandskarna tas ur dess förpackning för att inte kontaminera förpackning eller handskar) och efter handskanvändning. Händerna ska vara torra när handskarna sätts på. Handskarna ska, inför användning, förvaras i avsedd förpackning. Återanvänd eller desinfektera inte skyddshandskar.

Skyddshandskar används för att skydda händerna från kraftig förorening av mikroorganismer som kan finnas i kroppsvätskor. Skyddshandskar kan även användas i andra situationer än vid basala hygienrutiner, till exempel som personlig skyddsutrustning vid kontakt med ytdesinfektionsmedel eller vid hantering av vissa läkemedel. Bedöm inför varje arbetsmoment om skyddshandskar är nödvändiga för det moment du planerar att göra.

Skyddskläder

Engångs plastförkläde eller skyddsrock ska användas:

- vid klädkontakt med patienten eller patientens närmiljö, såsom vid bäddning och personlig omvårdnad.
- då risk för stänk eller kontakt med kroppsvätskor föreligger
- vid hantering av förorenade föremål

Vid behov används långärmat plastförkläde för att skydda underarmar. Bedömning görs inför varje arbetsmoment. Engångs plastförkläde kastas direkt efter användning.

Stänkskydd för ansikte

Vid risk för stänk ska munskydd, visir eller skyddsglasögon användas.

Punktdesinfektion

Vid spill eller stänk av kroppsvätskor eller annat biologiskt material ska omedelbar punktdesinfektion med desinfektionsmedel utföras.

Vid polikliniskt besök punktdesinfekteras bänks och medicinsk utrustning efter varje patient.

Patienter

Vid vistelse utanför det egna patientrummet ska ev. sår vara väl täckta, urinpåse bör vara tömd och ev. inkontinensskydd nyligen bytt.

Patienter informeras och instrueras i korrekt handhygien.

Uppdaterat från föregående version

2026-06-12 Redaktionell uppdatering i form av förtydligande